

QUẢN LÝ THƯƠNG MẠI ĐIỆN TỬ XUYÊN BIÊN GIỚI Ở VIỆT NAM*

State management of cross-border e-commerce in Vietnam

PHẠM THỊ THANH

Bài viết phân tích thực trạng và công tác quản lý thương mại điện tử xuyên biên giới tại Việt Nam trong giai đoạn 2015 - 2024. Thương mại điện tử xuyên biên giới tăng trưởng nhanh, đặc biệt trong hoạt động xuất khẩu qua nền tảng số, với tốc độ trung bình trên 20%/năm. Tuy nhiên, quản lý nhà nước còn nhiều bất cập như: thiếu khung pháp lý chuyên biệt, khó kiểm soát thuế, hàng hóa kém chất lượng, vi phạm sở hữu trí tuệ và hạn chế trong bảo vệ người tiêu dùng. Các thách thức nổi bật bao gồm: thất thu thuế từ giao dịch nhỏ lẻ, hàng giả tràn lan qua nền tảng quốc tế như Shopee, Shein, TikTok Shop và năng lực quản lý còn hạn chế. Từ đó, nghiên cứu đề xuất một số giải pháp nhằm hướng tới xây dựng môi trường thương mại điện tử xuyên biên giới minh bạch, bền vững và phù hợp với xu thế toàn cầu.

Từ khóa: chính sách pháp lý, cạnh tranh không bình đẳng, trốn thuế, vi phạm quyền sở hữu trí tuệ, bảo vệ người tiêu dùng.

This article examines the development and governance of cross-border e-commerce (CBEC) in Vietnam from 2015 to 2024. CBEC has expanded rapidly, particularly in export activities via global digital platforms, achieving an average annual growth rate exceeding 20%. Nevertheless, regulatory frameworks have lagged behind market dynamics, characterized by the absence of specialized legal instruments, ineffective tax oversight, the proliferation of counterfeit and substandard goods, intellectual property violations, and inadequate consumer protection mechanisms. Key challenges identified include substantial tax revenue losses from micro-transactions, unfair competition stemming from unregulated international platforms such as Shopee, Shein, and TikTok Shop, and limitations in the institutional capacity of regulatory bodies. These measures are crucial for creating a transparent, equitable, and sustainable CBEC environment that aligns with global standards.

Keywords: legal framework, unfair competition, tax evasion, intellectual property violations, consumer protection.

Phạm Thị Thanh, ThS., Viện Kinh tế Việt Nam và Thế giới.

* Bài viết là sản phẩm của nhiệm vụ khoa học cấp cơ sở “Quản lý thương mại điện tử xuyên biên giới ở Việt Nam trong bối cảnh mới: Thực trạng và các vấn đề đặt ra” do Viện Kinh tế Việt Nam và Thế giới chủ trì.